

Ochrana úst a nosu je klíčová, roušky ale v Česku nutné nejsou, říká přední epidemiolog

lidovky.cz, 29. 1. 2020

PRAHA Světem se dále šíří nový koronavirus, počet nakažených stoupá. Přední český epidemiolog a expert na infekční onemocnění Rastislav Maďar v rozhovoru pro Lidovky.cz říká, že v první polovině února může být na celém světě až přes 270 tisíc nakažených lidí, hlavně v Číně. „Virus zatím nemá žádný důvod slábnout,“ vysvětluje.

Lidovky.cz: Podle zahraničního experta Gabriela Leunga počet nakažených koronavirem bude kulminovat na přelomu dubna a května. Jaká je pravděpodobnost, že to tak opravdu bude?

Vzhledem k tomu, že neznáme všechny vlastnosti viru a ani s jistotou nevíme, jakými všemi cestami se přenáší, tak úplnou jistotu nemáme. Může to tak být, ale je to pouze jedna z možných kalkulací.

Rastislav Maďar

epidemiolog a expert na infekční choroby a cestovní medicínu

vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

odborný garant center očkování a cestovní medicíny

Lidovky.cz: Jaké jsou další scénáře?

Model, se kterým nesouhlasím, tvrdí, že pokud přečkáme následující dva až tři týdny, což je maximální inkubační doba, nemusíme se bát. Nemyslím si, že by z Wu-chanu a okolních uzavřených měst někdo nemocný unikl, to si Číňané uhlídají. Nicméně v megapolích jako Peking nebo Šanghaj tak striktní opatření aplikována nejsou. Do jiných zemí odtamtud odlétají letadla, vyjíždějí vlaky, jak se to bude dále vyvíjet, je i otázka štěstí a náhody.

Další možný scénář vychází z pravděpodobného předpokladu, že Číňané mají hospitalizováno zhruba pět procent ze všech nakažených. Zbýlých devadesát pět procent lidí má například lehčí příznaky a do nemocnice nejde. Skutečný počet nemocných tak je mnohonásobně vyšší. Tento model počítá s tím, že v první polovině února může být v krajním případě na světě až přes 270 tisíc nakažených lidí. Až na výjimky všichni v Číně.

Lidovky.cz: Jak se nový koronavirus 2019 nCoV liší od koronaviru SARS, který řádil v minulosti?

Vir 2019 nCoV je méně virulentní (pozn. red. – virulence je schopnost poškodit napadený organismus) než SARS. Procento těžce postižených je menší. To ale paradoxně napomáhá dalšímu šíření, protože když člověk dostane těžkou infekci, bude ležet na lůžku s horečkou a nebude se pohybovat v populaci. Zatímco když máte mírnější průběh nákazy, lidé se vědomky, nebo nevědomky mohou podílet na šíření viru.

Lidovky.cz: Dá se říct, kdy bude nový typ koronaviru slábnout?

Těžko říct, ke slábnutí nemá v podstatě důvod. Jde o to, jak dlouho bude nalézat organismus vnímavých lidí bez protilátek, hlavně těch oslabených věkem nebo nemocí. Pokud se za dobu jednoho měsíce ve světě neobjeví nový případ nákazy, pravděpodobně budeme moci říci, že je epidemie zvládnutá. Virus ale pochází od zvířat, tam může stále přetrvávat a opětovně hrozit.

Lidovky.cz: Když už se člověk nakazí, za jak dlouho vyléčí?

To je velmi individuální. Záleží, jestli virus narazí na staršího, nemocného pacienta, nebo na mladšího, do té doby zdravého. Důležité je ale říct, že základní léčba pro většinu nakažených spočívá v potlačení příznaků, jako jsou horečka, dehydratace nebo obtíže s dýcháním. Cílené léky zatím nejsou, i když se zkouší určité druhy antivirotik, nebudou hned pro každého.

Lidovky.cz: B udou se vyrábět speciální vakcíny?

Ty k dispozici nebudou ještě dlouho. Některá konsorcia jsou schopna vyvinout vakcínu za čtyři měsíce, ale další testování na lidské populaci, aby se vakcína ukázala jako bezpečná a účinná, by trvalo mnohem déle. V úvodním klíčovém období epidemie vakcíny určitě použít nepůjde. Maximálně, kdyby se u některých lidí, kteří onemocnění přežili, ukázalo, že jejich protilátky mají terapeutický efekt, hotové protilátky by se pak mohly vzít a použít na léčbu dalších pacientů. To už ale není prevence nýbrž léčba.

Lidovky.cz: Nakolik jsou účinná běžná lékařská opatření?

Mnohem více pacientů je vyléčeno, než umírá, i když podle úmrtnosti hospitalizovaných to tak nevypadá. Nemocní s lehčí formou se totiž ve statistikách neobjevují. Rizikové pacienti umírají často proto, že jim koronavirus zhoršil jejich nemoc, kterou už měli předtím. Zatím je ale příliš brzo na celkové hodnocení.

Lidovky.cz: Jakým způsobem se virus šíří nejvíce?

Nejčastější způsob přenosu je kapénkami ve vzduchu na vzdálenost do dvou metrů. Hlavní vstupní branou jsou ústa a nos, jejich ochrana je klíčová. Virus se pravděpodobně přenáší také oční sliznicí, ale to bude méně časté.

Lidovky.cz: Lidé v Česku hromadně nakupují roušky. Jak moc to je účinný postup?

V tuzemsku zatím přenos koronaviru nehrozí. Na druhou stranu roušky pomáhají předcházet sezónním virům. Důležitá je hygiena rukou, ale osobně bych to na roušky na ulici u nás zatím neviděl. Do letadla na cesty do jihovýchodní Asie nebo Číny ano, ale jinak to není nutné.

I členové paramilitantní organizace fungující jako čestná stráž na náměstí Nebeského klidu nosí ochranné roušky.

Autor: Reuters

Transport pacienta nakaženého koronavirem

Autor: Reuters

Čínský premiér Li Keqiang hovořící k zaměstnancům nemocnice, ve které byli hospitalizováni pacienti nakažení koronavirem.

Autor: Reuters

Pacienti s podezřením na nákazu novým typem koronaviru.

Autor: Reuters

Zdravotníci se před koronavirem chrání ochrannými prostředky.

Autor: Reuters

Testování na přítomnost nového typu koronaviru ve vzorku.

Autor: Reuters

Pracovníci dezinfikují místa, kde se shromažďuje hodně lidí, jako například čekárny na nádraží či letišti.

Autor: Reuters

Lidé s rouškami na Náměstí Nebeského klidu v Pekingu.

Autor: Reuters

Pracovník v ochranném obleku stojí u vstupu do stanice metra Si-č'-men v Pekingu.

Autor: Reuters

Ve vchodu metra provádějí kontroly teploty u pasažérů.

Autor: AP Photo/Mark Schiefelbein

Letiště v Torontu.

Autor: ČTK

Lidé na oslavách čínského nového roku v Hong Kongu nosí kvůli nebezpečí koronaviru masky na obličejích.

Autor: Reuters

Zdravotnický personál pečuje o pacienta s pneumonií způsobenou novým a neznámým koronavirem ve zhongnanské nemocnici spadající pod jednu z univerzit ve Wu-Chanu.

Autor: Reuters

Zdravotníci při vyšetření přítomnosti nového koronaviru.

Autor: ČTK/via AP

Ochranné prostředky chrání před nákazou koronavirem

Autor: Reuters

Obraz přenesený z elektronového mikroskopu ukazuje první případ, kdy se v Číně povedlo úspěšně izolovat koronavir.

Autor: Reuters

Autor: Luboš Jirsa

Zdroj: https://www.lidovky.cz/domov/ochrana-ust-a-nosu-je-klicova-rouska-v-cesku-ale-nutne-nejsou-rika-epidemiolog.A200128_133454_in_domov_ele